

میدان

خانه امام جمعه، نفیس ترین خانه تهران

یکی از معروفترین خانه‌های تاریخی تهران که به دلیل ویژگی‌های منحصر به فردش «نفیس‌ترین خانه تهران» لقب گرفته، خانه طهرانی‌اسلام است. این بنا یقینی جبری که در خیابان ناصرخسرو قرار دارد، نخستت خانه میرزا آقاخان نوری، صدراعظم ناصرالدین‌شاه، بود. بعدها حاج سیدابوالقاسم امام جمعه، داماد مظفرالدین‌شاه آن را خرید و در آن ساکن شد؛ از این رو این بنا به خانه امام جمعه هم معروف شده است. خانه امام جمعه که قدمت آن دست‌کم به یک قرن می‌رسد، در خیابان ناصرخسرو و کوچه امام جمعه قرار دارد و با تزیینات باشکوه یکی از ارزشمندترین خانه‌های تاریخی تهران محسوب می‌شود. وقتی از در بنا وارد مجموعه می‌شویم، از طریق راهروی نسبتاً باریک به حیاط می‌رسیم که در آن، خانه‌ای دو طبقه هم‌کف که حدوداً یک پله پایین‌تر از سطح حیاط قرار گرفته، شامل حوضخانه و اتاق‌هایی در اطراف آن است و در طبقه بالا تالارهای بزرگ وجود دارد. همچنین دارای دو گوشواره (اتاق‌های خصوصی) در طرفین با تزیینات مفرس، آینه‌کاری، گچبری و نقاشی‌هایی به سبک اروپایی در سقف و دیوارهاست. ویژگی تزیینات این بنا، تلفیق هماهنگ و متناسب معماری سنتی در کنار عناصر تازه‌وارد فرنگی است. در قسمتی از حیاط خانه نیز با استفاده از هنر سنگ‌تراشی، با

نگارخانه

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

نقد از نگاه این نگارنده یعنی آفرینش، یعنی خلق یک اثر دیگر، به قول حافظ: «چرا به صد نی قدش نمی‌خرند آن کس که کرد صد شکرافشانی از نی قلمی» نقد نشان دادن عیوب مؤلف نیست، نقد برآوردن و نشان دادن آثار مثبت و موثر مؤلف است. از منظری عام، نقد ادبی عبارت است از تبیین و تقریر معانی متکثر متون با استفاده از مفاهیم و روش‌شناسی‌های برآمده از نظریات نقادانه است. سه کلمه «متن»، «مفهوم» و «روش‌شناسی» را باید به توفیق در نقد مؤکد کرد.

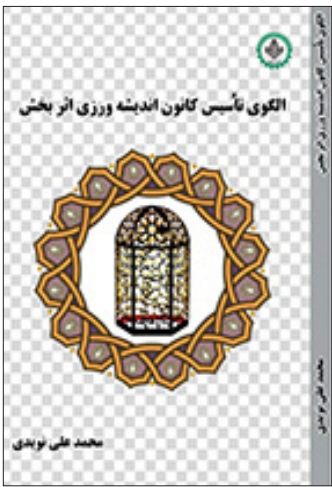
نقد ادبی کنشی نظام‌مند، متکی به مفاهیم و روش‌شناسی‌های برآمده از نظریات ادبی و غیرادبی است. نقد ادبی بدون روش، کاری غیرتخصصی و عامیانه و «شبه‌نقد» و احساسات و عواطف شخصی است. نقد دیگر سره از ناسره را بازشناختن نیست، سره و ناسره که دست‌ناقد نیست، از کجا معلوم است که آن چیزی که سره است ناسره نباشد و آن چه ناسره می‌خوانیم سره نباشد. ناقد، معلوم نیست نظریه‌اش عوض نشود، اگر شعرهای دفتر «خطاب به پروانه‌ها» را در سال ۴۰ به برهانی می‌دادند درباره این شعرها چه می‌گفت؟ اگر شعرهای دهه ۴۰ و ۵۰ برهانی را بخوانید و به برهانی سال ۷۰ و ۸۰ بدهید یا می‌دادید، برهانی صادقانه درباره آن اشعار چه می‌گفت؟ ناقدانی مثل شما، فاطمه سیاح و برهانی وقتی دست به کار شدند، چیزی به نام نقد در ادبیات ایران نبود، نقد تعریف و تمجید بود یا تعریض و تهلیل و تقیب. یکی دو نفر در دوران مشروطیت بودند، پیش از آن‌ها هم در قرن پنجم و ششم جرجانی بود که براساس شکل و تکنیک و صنایع ادبی و صور خیال و درنهایت، مفهومی نقد می‌کردند. ریفاتر اروپایی و

نقد چیست؟

چند نفر دیگر هم، بر همان اساس، نقد می‌نوشتند. «ریفاتر» هم بر اساس زبان و آرایه و نشانه‌شناسی و بواسطه صناعات ادبی، مفهوم را به خواننده القا می‌کرد. نقد ریچاردز هم شگردی را دارد که قدمای ما آن را «براعت استهلال» می‌نامیدند. شاعران و نویسندگان کهن با استفاده از این صناعات زمینه‌ای برای ورود به داستان فراهم می‌کردند و محتوا و مضمون شعر را به اختصار مورد اشاره قرار می‌دادند. ریچاردز هم با استفاده از صناعاتی چون نماد، مجاز مرسل، استعاره و آبرونی جزئیاتی را در صحنه آغازین می‌پروراند و با شروع رویدادها و بوسط بی‌رنگ یا «بی‌نقش» آرام آرام درون‌مایه رمان یا شعر را شکل می‌دهد و القا می‌کند. در تحلیل هم هدف دقیقاً تبیین همین موضوع است که چگونه جزئیات یا عناصری مانند وزن، صنایع ادبی و استعاره و تشبیه و جناس، یا زاویه دید و شخصیت‌پردازی در شعر و داستان به شکل‌گیری و القای معنایی خاص منجر می‌شود. یا کوبسن هم به دنبال استعاره هتارگریز و محور جانشینی و برجسته‌سازی و آشنایی‌زدایی بود. در نقد اسطوره‌های هم نماد و استعاره، واژه‌ها و زبان جانشین حقیقت می‌شوند. در نظریه‌سازی و ساخت‌شکنی دریدا هم برعد قطعیت واژگان و معنا و برطرف کردن ابهام‌ها، واژه‌ها و نشانه‌های شانور و اصل بر «این نه آنی» تاکید می‌شود. «این نه آنی» هم نوعی استعاره نوین است. بارت پسا‌ساختارگرا هم هر واژه را بنابر موقعیت معنایی متفاوت و بر مرگ نویسنده و خواننده‌محوری و تکرر معناها براساس استعاره‌ها تاکید می‌کند. تودوروف پراپ دنبال روایت و تقابل‌های دوتایی و نقاط مشترک و نظام‌مند «نقد تطبیقی» است. در نقد روانکاوانه و اسطوره‌های آدلر، یونگ، لاکان، دلوز و بلسوم هم نمادها، کهن‌الگو و نقاب (شخصیت اجتماعی انسان‌ها) نقش برجسته‌ای دارد. در این نقد، اسطوره نوعی نقاب می‌شود و خود دنیای استعاری دیگری را به نمایش

کتاب

درباره کتاب «الگوی تأسیس کانون اندیشه‌ورزی اثربخش»

تقلیل و تحویل به امور دیگر است. انسان، ابتدا موجود اندیشه‌ورز است و آن‌گاه موجود اقتصادی یا سیاسی، اجتماعی و نظریه‌پرداز، تألیف و به چاپ و نشر رسید. بخشی از پیشگفتار کتاب آمده است: اندیشه و اندیشیدن اصل‌ترین فعالیت و کار و مشغولیت آدمی است که برای تولید و توسعه و ترویج به نهادمندی و نهادسازی محتاج است؛ بدون نهاد و کانون اندیشه‌ورزی، اندیشوران و متفکران و اندیشیده‌ها، اندیشیدن‌ها، بی‌خانمان خواهند بود. چرا والاترین و بالاترین موهبت وجود آدمی، یعنی خرد و اندیشه، بی‌خانمان است؟ آیا وقت آن رسیده تا خرد و اندیشه صاحب خانه و وطن، مکان‌ها و مجال‌ها باشند؟ اندیشه‌ورزی، نیاز به اندیشه‌گاه و کانون تفکر دارد. برای تأسیس و راه‌اندازی کانون اندیشه‌ورزی، الگو و طرح و تعبیه و مدل ساختاری نیاز داریم. الگوی تأسیس ارائه شده در این کتاب، یک الگوی تجربه شده و ایرانی است که سالیان متمادی اثرمندی آن به محک رسیده است. چرا برای بشر و ورزشگاه و عبادتگاه لازم و ضروری است، اما، خردگاه و کانون اندیشه‌ورزی، ضرورت ندارد؟ آیا بدون خرد و اندیشه زندگی انسان می‌تواند ارزش و اعتبار حقیقی خود را دریابد؟ خردورزی و اندیشه‌آوری و فرزاندگی، بستر و زمینه مناسب و مساعد و آزاد نیاز دارند. کانون‌های اندیشه‌ورزی اثربخش به دنبال چنین مقدمات و تمهیدات هستند. بنابراین، تأسیس و راه‌اندازی کانون‌های اندیشه‌ورزی، امری بنیادین و غیرقابل

کانون‌های اندیشه‌ورزی را در ایران معاصر راه‌اندازی کرده و نقد عمر دراین باره مصروف داشته، اندیشه و دانش و تجربه خود را در این فصل توضیح داده و استدلال آورده است. ۳- فصل سوم به هم‌فکری‌ها و همکاری‌ها در اندیشه‌ورزی اختصاص دارد. تولید اندیشه و هم‌اندیشی یک فعالیت دسته‌جمعی و هم‌اندیشه‌ها و هم‌کنشانه است. در این فصل به ارتباط بین همکاری در زمینه اندیشه‌ورزی با میزان بالندگی و شکوفایی در زندگی توجه و تظنن شده و نقش تعاونی اندیشگی مورد دقت واقع شده است. این کتاب در ۱۷۲ صفحه و در توسط انتشارات دایره دانش منتشر و در اختیار فرهیختگان و نخبگان و فرزانگان قرار گرفته است.

روزنامه

تقصیر و تقاعدی که در مواظبت خدمت بارگاه خداوندی می‌رود بنا بر آن است که طایفه‌ای از حکماء هندوستان در فضایل بزرجمهر سخن می‌گفتند، به آخر جز این عیش نداشتند که در سخن گفتن بطی است یعنی درنگ بسیار می‌کند و مستمع را بسی منتظر باید بود تا تقریر سخنی کند. بزرجمهر بشنید و گفت: اندیشه کردن که چه گویم به از پشیمانی خوردن که چرا گفتم.

مشق کلمات

پنل سه بعدی: پنل‌های سه بعدی، شامل بتن آرمه می‌باشند و کاربرد و مزایای زیادی دارند. یکی از این کاربردها، استفاده تاسیسات ساختمانی از این بتن برای عبور از پشت ساختمان است. همچنین پنل‌های سه بعدی، عایق صدا، حرارت و طوط می‌باشند و سرعت نصب آن‌ها بین ۲۰ تا ۳۰ درصد بالاتر از دیوارهای معمولی است که در سازه‌های مختلف استفاده می‌شوند.

مجاز استعاره

شما به کلمه می‌گی رد می‌شی، اون آدم ولی دیگه اون آدم سابق نمی‌شه. به قول محمد مختاری، «ادمیزاد که خیک ماست نیست که انگشت بزنیم توش جای انگشت هم بیاد، جای انگشت درد و فقر و رنج و بلا و تنهایی و بی‌پناهی و این‌ها در آدم می‌مونه». چرا این حرف ساده رو خلیا نمی‌فهمی؟ نمی‌دونم. (اوج چورول)
وابستگی به هر چیز آدمو درمانده و آسیب‌پذیر کنه. حالا می‌خواد این وابستگی به شخص باشه یا وسیله یا مَتا یا هر چی. آدم وابسته گوشتش زیر ندون چیزیه که بهش وابسته شده. (خسرو انوشیروعلی)
این فاز سلانتیمانثال بیاید همه با هم مهربون باشیم و همدیگر رو دوست داشته باشیم رو نمی‌فهمم. دنیا بار از آدم‌هاییه که نباید باشون دوست باشی. نباید باشون مهربون باشی. (Nim Chimpsky)
این همه تمرکز بر گذشته فقط باعث می‌شه همهمون این حقیقت اساسی رو فراموش کنیم که زندگی چیزی جز لحظه اکنون نیست که خودش برای همیشه از بین می‌ره. (چالپین)

دیباچه

راکت چین برای حمل فضاورد به ماه تا سال ۲۰۲۷ آماده می‌شود

رئیس بزرگ‌ترین پیمانکار فضایی چین می‌گوید راکتی که بتواند مدارگرد و فرودگر این کشور را با سه سرنشین به ماه ببرد، احتمالاً تا سال ۲۰۲۷ آماده می‌شود. این کشور آسیایی همچنین برنامه‌های فضایی دیگری مثل نمونه‌برداری از مریخ، اکتشاف در اعماق فضا و جستجو به‌دنبال سیاره‌های قابل سکونت را دنبال می‌کند. رئیس هیئت مدیره شرکت فناوری و علوم هوافضای چین (CASC) می‌گوید راکتی که قادر به حمل اولین مأموریت سرنشین‌دار این کشور به ماه باشد، احتمالاً در سال ۲۰۲۷ آماده بهره‌برداری خواهد شد. این راکت نسل جدید که گاه با اسم رمز «راکت ۹۲۱» خطاب می‌شود، می‌تواند یک مدارگرد سفرفره و یک ماه‌نشین دونفره را حمل کند. او در سخنان خود درباره سایر برنامه‌های فضایی چین هم صحبت کرده است. این برنامه‌ها شامل مأموریت‌های «چانگ‌ای» می‌شود که قرار است نمونه‌های سمت دوردست ماه را در سال ۲۰۲۶ به زمین برگرداند. همچنین سال آینده قرار است مأموریتی برای بررسی قطب جنوب ماه انجام شود تا در نهایت در سال ۲۰۲۸ یک پایگاه تحقیقاتی در همان منطقه احداث گردد. مسئولان دولتی چین پیش‌تر گفته بودند که امیدوارند تا حوالی سال ۲۰۳۰ اولین فضاوردان خود را به ماه بفرستند. اما هنوز تاریخ دقیقی برای این مأموریت اعلام نشده است. او بیانستگ می‌گوید آنها همچنین قصد دارند از مریخ نمونه‌برداری کنند. است. این کتاب در ۱۷۲ صفحه و در توسط انتشارات دایره دانش منتشر و در اختیار فرهیختگان و نخبگان و فرزانگان قرار گرفته است.

طاقه‌نظر

پیامدهای ترور «بی‌نظیر بوتو»

مرگی که «آقای ده درصد پورسانت» را نخست‌وزیر کرد

۲۷ دسامبر ۲۰۰۷ بانو بی‌نظیر بوتو سیاستمدار ۵۱ساله پاکستانی که مادر او ایرانی (از خانواده جبری‌ها یا اصطفهان) است در پایان یک سخنرانی انتخاباتی در باغ ملی لیاقت در راولپندی و چند لحظه پس از بازگشت به خردو رو جهت ترک محل و هنگامی که از سقف کشویی اتومبیل بالا آمده بود و در حال پاسخ به ابراز احساسات هوادارانش بود هدف گلوله و سپس انفجار بمب قرار گرفت و کشته شد. در ۱۱۶ اکتبر ۱۹۵۱ در همین محل، لیاقت علیخان سیاستمدار - دولت‌مدار پاکستانی ترور شده بود و به همین مناسبت باغ ملی راولپندی را به باغ لیاقت تغییر نام داده‌اند. بی‌نظیر دختر ذوالفقار علی بوتو دو بار نخست‌وزیر پاکستان شده بود؛ از ۱۹۹۸ تا ۱۹۹۷ و از ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶ و هر دو بار به اتهام وجود فساد مالی میان مقامات دولت و اعمال نفوذ بستگان در امور دولتی و خریدهای عمومی برکنار شده بود و پس از برکناری سال ۱۹۹۶ راه خودتبعیدی در پیش گرفته بود و در انگلستان و «دوی» زندگی می‌کرد. در جریان اتهامات وارده به بانو بی‌نظیر، انگشت عمدتا به سوی شوهر او «آصف علی زرداری» نشانه می‌رفت و به «آقای ده درصد پورسانت» معروف بود. در پی یک رشته تظاهرات علیه پرویز مشرف رئیس‌جمهور وقت که در طول سال ۲۰۰۷ به چشم می‌خورد، وی با بازگشت بی‌نظیر به وطن و از سرگرفتن فعالیت‌های سیاسی موافقت کرده بود. بی‌نظیر ۱۱۸ اکتبر ۲۰۰۷ به پاکستان بازگشته بود زیرا که قرار بود انتخابات عمومی در ژانویه ۲۰۰۸ انجام شود. در سر راه بی‌نظیر از فرودگاه کراچی به محل اقامت، انفجاری با هدف کشتن او روی داد که باعث مرگ ده‌ها تن شد ولی به بی‌نظیر آسیبی وارد نیامد. ذوالفقار علی بوتو از طایفه بوتو (بوتو) ایالت‌ها ریاضی هند (ریانا) است که فامیل او بعداً به ایالت سند (جنوب پاکستان) مهاجرت کردند. دولت انگلستان به بزرگ خانواده بوتو لقب «سِر» داده بود. ذوالفقار علی بوتو یک شیعه و سیاستمداری متمایل به چپ بود و بر اساس اندیشه‌های خود حزب سنتریسم متمایل به چپ را در پاکستان تأسیس کرده و از طریق آن تا بالاترین مقام این کشور بالا رفته بود. او در جریان تقسیم پاکستان و جدایی بخش شرقی و ایجاد

دریچه

مانزور - ترکیه

سازمان

آگهی‌ها